Рік III. Львів, 7. квітня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 14

ПРАВДА

ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.. „ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4—48,

ПЕРЕДПЛАТА
в краю Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 зол.. 50 сот. Місячно 1 зол
За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість.
Поодиноке число коштує 20 сот.

Велика пожежа

Дня 1. квітня с. р. пізним вечером вибухла пожежа в млині Анни Рехт і Парнеса в Пухові, в Жовківщині. Вогонь знищив усі належачі до млина будинки та перекинувся на сусіднє обійстя Катарини Сахар, яке знищив до тла. Шкода виносить понад 50 тисяч золотих.

КАТАСТРОФА У ГРЕЦІЇ

В Атенах завалилася одна з перворядних каварень, про що писали ми в свойому часі. Підчас тої катастрофи десять осіб, що находилися в переповненій каварні понесло смерть, а много инших віднесли рани. На образку бачимо румовище, що остало по каварні.

Завзяті бої в Мехіку

Повстання в Мехіку розгорілося на добре. Та мехіканський уряд з нечуваною жорстокістю намагається здавити нещасних повстанців. І так по найновійшим вісткам генерал урядових військ Альмазан добув по довгій боротьбі заняте повстанцями місто Івіноз. Страти по обох боках величезні. По здобуттю міста дійшло до крівавих боїв на його вулицях. Повстанці в числі 5.000 боронилися ізза барикад та з дахів домів і веж. Вулиці покрилися вбитими й раненими. Мешканці поховалися по пивницях. По обох сторонах брали участь у боротьбі літаки, які кидали бомби. Один літак зістрілили. Вкінці перемагаючі числом урядові війська виперли повстанців із міста.

Pr. 86/29. Sąd okręgowy wydział karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 Nr 45 poz 398 Dzup. dokonane, dnia 21 marca 1929 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma „ rawda“ Nr. 12 z dnia 24 marca 1929 z powodu: że zamieszczony w tem czasopiśmie artykuł pod tytułem „Oskarzujut ministra“ w części od słów „Minister Czechowicz wydał“ do słów „narodnim hroszem“ zawieraja w sobie znamiona występku z art. 1. rozporządzenia Rzeczypospolitej z 10. maja 1927 poz. 399 Dzpp. Nr. 45 i § 300 uk. b) wydać po myśli przepisu art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w artykule 60 tegoż rozporządzania. — Lwów, dnia 27. marca 1929.
Hawel.

На Загальних Зборах Тов. „Просвіта“.

21. марта відбулися Ювілейні Загальні Збори „Просвіти“ при співучасти 469 делеґатів просвітянських зі Львова і з краю. Звіт з отсих Зборів редакція „Правди“ мала помістити в недільнім числі свого часопису, одначе поліція сконфіскувала попередній наклад і приходилося щераз друкувати те саме число „Правди“ з пропущенням сконфіскованої статті п. з. „Оскаржують міністра!“ Тому, що читачі „Правди“ знають уже з инших джерел про перебіг Зборів „Просвіти“ ми лиш коротенько подамо найважніше й наші враження.

Зі звіту Головн. Виділу „Просвіти“ було видко, що товариство щасливо перебороло в минулім році фінансові труднощі і більше довгів уже не робить. Діяльність „Просвіти“ йде тепер у тому напрямі, щоби поглибити освіту в нашім напрямі. Видавано популярно-науковий часопис „Життя і Знання“ й книжечки з ріжних галузей науки й знання.

До виділу вибрано нових людей, котрі будуть могти успішно працювати в „Просвіті“, а саме: інжиніра Творидла, редактора Мудрого, о. Хомина, інжиніра Ол. Пежанського і п. Евстахію Тишинську. Крім сього Загальні Збори іменували почесними членами товариства: Ексцеленцію Митрополита Шептицького, І. Брика, М. Галущинського, о. Стефановича, В. Щурата, В. Яновича, М. Коцюбу й С. Сірополка.

В дискусії над звітами з діяльности товариства забирало голос поверх 35 бесідників, в тім числі майже половина селян, делеґатів читалень. Одначе не всі делеґати промовляли так, як се їм наказувала їх совість і добро нашої „Просвіти“. Знайшлося на жаль кількох обдурених сельробівськими й радикальними „краснобаями“ — підпанками — котрі замість говорити до звіту — почали відчитувати підсунені їм гадючими руками „відозви“ й „резолюції“, що оганювали наші національні змагання. Але зібрані національні делеґати мовчки вислухували ті „червоні“ байки, котрі вже від довшого часу друкували ріжні „Сельроби“, „Праці“ і „Наші Слова“ і відтак у своїх промовах остро їх осуджували.

Сельробівських і радикальних делеґатів від читалень „Просвіти“ було всього на всього около 50. Бачучи, що нічого не вдіють супроти національної більшости, вони намагалися всіма способами викликати на салі нарад замішання і в той спосіб спричинити розвязання Зборів. З початку їм се не вдавалося і щойно при самім кінці почали вони голосно вигукувати, коли зібрані члени співали національний гимн „Ще не вмерла“ і з розмислом перебивали співом

жидівсько - інтернаціонального гимну „Вставайте гнані і голодні“. При тім замішанню прийшло до бійки крісламн й палицями, при чім кількох делеґатів поранено. Сельробівські і соціялістичні делеґати, як бачимо, таки діпняли своеї цілн і внесли заколот бодай при кінці Зборів.

Сельробівські і соціялістичні ґазети пишуть тепер про Загальні Збори „Просвіти“ неправду й вину за бійку складають на голову „Просвіти“ М. Галущинського. Але нарід наш знає вже яку то „правду“ пишуть ті сельробівські й радикальні „димаґоґи“, що „самі деруть, й самі квичуть“.

Думаємо, що слідуючі Загальні Збори „Просвіти“ відбудуться вже цілком спокійно. Коли члени сих читалень, що повисилали тих сельробівських і радикальних делеґатів до Львова, довідаються про їх „працю“ на Загальних Зборах „Просвіти“ — то їм стане раз на все соромно й на другий раз вишлють їх у делеґації до червоної „Москви“, де з певністю большевики не будуть жалувати їм червоної „соціялістичної просвіти“.

—o—

Зі світа

Залізнична катастрофа.

Дня 2. квітня с. р. о год. 8. рано на шляху Самбір-Хирів між стаціями Посада хирівська - Гродовичі трісла вісь в однім ваґоні товарового поїзду. Наслідком того ваґон перевернувся, а прочі ваґони вискочили зі шин. Жертв у людях не було. Ушкоджений був лиш залізничий шлях, що спричинило перерву руху.

Закривають церкви.

З харківського „Комуніста“ з 16. березня довідуємося, що до ВУЦВК-ту і до Народнього Комісаріяту Внутрішніх Справ наспіло „від населення“ аж 40 прохань про закриття церков і жидівських синаґоґ. Секретаріят ВУЦВК-ту розглянув 14. березня всі ці прохання та рішив піти на стрічу „ініціятиві самих трудящих“. Самозрозуміло, що внаслідку задовольнювання такої „ініціятиви трудящих“ впало жертвою богато церков. І так рішено закрити: Миколаївську церкву в Дніпропетровську, Олександро-Невську в Жмеринці, Успенсько-Троїцьку в Конотопі та цілий ряд сільських церков на Роменщині, Сумщині, Мелітопільщині та Першомайщині. Ґазета не подає ні числа закритих по селах церков, ні назви сіл, що дочекались такої комуністичної „благодати“. Всі ті церкви мають бути перемінені в сільські будинки, то значить у доми комуністичної розривки. (Діло)

Лихий інтерес.

Серед французських військ, що займають німецьку Надренію, вибухла пошесть ґрипи. Багато французських жовнірів померло на цю недугу. Поширення цеї пошести приписують поганим гіґієнічним відносинам та лихому прокормленню окупаційних військ. В звязку з великим поширенням ґрипи французький міністр війни Пенлєве звільнив з служби команданта французьких окупаційних військ ґен. Партурно. Міністр закинув йому велику байдужність у виконуванню обовязків. В сам найбільше критичний час поширення пошести, він з легким серцем устроїв велику військову забаву. Мін. Пенлеве покарав теж ґенерала Губо і полковника Марнінія, які, не зважаючи на великі морози, непотрібно мучили вояків військовими вправами. Враз з цим фінансова парляментарна комісія ухвалила збільшити о 300 проц. видатки на вдержання окупаційних військ. Показується отже, що окупація не дуже виплачується Франції.

Катастрофи.

З Гасельо (Бельґія) повідомляють, що наслідком вибуху ґазів у копальні в Вотерґей згинуло 25 шахтярів, а трьох було тяжко ранених. Підчас рятункової акції завалилася часть копальні. Двох людей, що вели рят. акцію згинуло, 8 було ранених. — В Мілфорді в стейті Коннетікат вивернулося човно, що везло робітників. 5 із них утонуло. — В Колюмбії пожежа знищила 4 будинки. Було кільканацять ранених. Шкід є на 2 міл. — В области Онтаріо в Канаді розбилися два поспішні поїзди, що наїхали на себе повною скорістю. 20 осіб вбитих, 5 тяжко ранених, а більше як 50 легше ранених. Удар поїздів був такий сильний, що розбиті льокомотиви і вози повилітали далеко з тору. Нещастя сталосу в ночі, як подорожні спали. Один віз підчас катастрофи запалився і згорів з усіми подорожними. Причина страшної катастрофи лежала в тім, що один поїзд з невідомої причини не заждав на стації аж мине його другий і стрінувся з ним на тому самому торі поза стацією у повному розгоні.

Напруження відносин між Англією та Америкою.

Затоплення англійського корабля „Імальоне“, американським кораблем викликало напруження англійсько-американських взаємин. Англійський посол в Вашинґтоні зажадав вияснення в справі цеї події. У відповідь на це, уряд повідомив англійського посла, що він не одержав досі звіту з перебіґу цеї події і тому він не може уділити бажаних вияснень. Комендант анґ. корабля заявив представникам преси, що на думку Американців, анґ. корабель „Імальоне“ вже від 3-ох літ пачкував алькоголь до Зл. Держав. Це й було причиною затоплення англійського корабля.

Договір Приязни між Грецією й Югославією.

Представники Греції і Югославії підписали в Білгороді договір приязни.

Розвязання данського парляменту.

З Копенгаґи повідомляють, що король розвязав данський парлямент. Нові вибори відбудуться 24-го квітня с. року.

СОФІЯ бар КІНСБЕРІ

Івась і Ануся

(Докінчення).

Мартин глядів із чималим жахом на покрислене письмо й сказав потім із трудом:

— Та коли твоя сестрінка не дістане обістя, то Семко напевно не візьме її з її зизом та кульгавою ногою. А мені приобіцяв він пляшку свічурниківки й бочівку пива, а теперечки все пропало — нішо не дістану за тільки труду.

— Знаєш, що ти повинен дістати замість юдиної заплати - мотузок і суху гиляку, шоб ти ніколи вже не міг стояти. А тепер забирайся, бо як ні то я приироблю тобі ноги, але довгі.

— Так, пане нотарю — говорив він потім зівсім зміненим, вдоволеним голосом, як розчарований Мартин подався до дверей — тепер напишемо нове завішання, та вже зівсім інше. Ви лишитеся на ніч тут, бож за пізно буде до поїзду. У нас у селі є гарна гостинниця, а кошти я беру на себе. Тепер сідайте ще трохи. Мушу ще бачити своїх молодят.

І господар узяв капелюх, задягнувся в плащ і вийшов із хати.

Заразісько за садом було узлісся й біля перших ялиць побачив господар у ясности снігу обриси двох постатей, що раз по раз заглядали собі в очі та держучися за руки наближалися поволи дорогою. Тут не міг уже старий здержатися. Він ударив у долоні тай закликав:

— Славно! Славно! Це мені подобається!

Налякані окликом, зглянулися обоє, потім підійшов Івась зі сміхом до стрийка, притягнув трохи засоромлену Ганусю до себе й закликав вдоволений:

— Стрийку, тепер маю зівсім відповідну. І при цьому остане тай буде осьтакечки все життя.

— І я так думаю — відповів старий і стиснув обоїм кріпко руки. — Та тепер позвольте, що побажаю вам щастя від щирого серця й ходіть до мене. В мене є розкоркована пляшка Терлянського. Там можемо відбути заручини.

Він силою затягнув обоє в хату й закликав із вдоволенням сильно зчудованому нотареві:

— Ось тутечки то вже такі як слід, пане нотарю. Теперечки зараз напишемо ще раз завіщання. І аж це вже буде щось розумного.

— Ні, ні, стрийку, старий Довбня сказав уже мені, що ви записали вже все своїй сестрінці. Я не хочу її тепер ограблювати.

Франко взяв покрислене завіщання, що Мартин лишив його на прилавку, роздер його на двоє й наставив його Івасеві.

— На, гляди сам, чи це важна грамота. Тепер, пане нотарю, пишіть іще раз це саме, а замість Катерина Дуківна впишіть тамечки Івась Бандура. Катрусі можу чейже записати 10.000 марок, щоб не вийшла з порожними руками. Та закріпити все треба. Більшої радости не міг я мати ніколи, як ця, що Івась і Ануся побираються.

Італія узброює Альбанію.

Болгарська газета „Зоря“ доносить, що в протязі останніх 13 місяців Італія доставила Альбанії 350 тисяч крісів, 13 тисяч машинових крісів, 400 тягарових військових авт та багато иншого воєнного матеріялу.

Б. міністр засуджений за крадіж.

Суд окружний в Ризі засудив б. латвійського міністра війни Ґальмана за крадіж на один рік вязниці. Ґальман, який був визначним громадським діячем спроневірив 20 тисяч долярів.

Скасування 4 міністерств у Югославії.

Югославянський король підписав закон про нову організацію найвищих адміністраційних властей. Цей закон касує чотири міністерства, а саме віроісповідань, земельних реформ, суспільного здоровля та почт і телеграфів. Справи віроісповідань входять під власть міністра освіти, справи земельних реформ — мін-ства хліборобства, справи сусп. здоровля — мін-ства суспільної опіки, а справи почт під власть мін-ства сусп. робіт, якому підлягатиме теж дирекція водних шляхів і будови нових залізничих шляхів. Статистичний уряд і заг. інформаційне бюро прилучили до президії ради мін. Закон входить у життя негайно. Ніякого речинця не передбачено на ліквідацію скасованих міністерств.

—o—

Протирелігійна пропаганда більшовиків

„Безбожник“.

Для осмішення й зогидження релігії більшовики видають багато-ілюстровані часописи „Безбожник“, „Безвірник“ і і.

В цих часописах, що їх накидують усім, містять статті, в яких зогиджують та виставляють на сміх релігію й священиків, а замість цього закликають нарід до розпусти та ріжних плюгавств.

Приміром в одному з чисел такого „Безбожника“ містять оповідання про злодія, що вкрав священикові рясу. Спершу хотів її продати, однак надумався, сам передягнувся в рясу та обікрав купця й старуху, що не пізналися на обманстві й перебраного злодія прийняли прихильно як духовного.

Ось так навчає своїх читачів безбожник, щоб осмішити духовенство.

Протирелігійні театральні вистави.

Та на Радянщині дуже багато ще неграмотних і не кожен може читати „Безбожника“ тай не кожен грамотний хоче читати такі насміхи з Бога та з релігії. Тому більшовики вживають до цеї пропаґанди ще й театр та кіно.

Божі доми, старинні, прегарні святині переробили на театри та кінематографи. В цих театрах і кінематографах, звичайно в святочні дні, влаштовують театральні вистави й висвітлюють образи. Не ходить більшовикам зівсім про це, щоб робітники й селяне могли в театрах і в кінах найти по важкій праці здорову та милу розривку. Куди там! Актор на сцені висміває Бога, святих угодників Божих, осмішує релігійні обряди та священство. Щоб глядачів довести зівсім до здичіння, до зізвіріння показують соромицькі образи та сцени.

Все це на те, щоб убити релігійного духа в слабодухів, неосвідомлених та непросвічених. Головно кинулися вони на молодь. Знають, що недосвідну молодь найлекше затроїти, зломити їх на все життя. І справді тепер на Радянщині зростає ціле покоління людей, що позбулися всякого сорому, зіпсутих, як то кажуть, до шпіку костей, людей — звірят.

Мученики.

Від часу, як більшовики захопили владу на землях колишнього царату аж до 1923 р. згинуло, як ствердили, на Радянщині від кар і катувань: 28 православнвих єпископів і 1215 священиків. Це були ці, що не далися зломити й воліли смерть, як відступство й неславу. Та, правду сказати, багато, дуже багато православних єпископів і священиків „для лакімства нещасного“ виреклося Христа — виреклися, чи щоб здобути краще становище, чи щоб підхлібитися червоним переможцям і пішли на їх службу. Цих, що не зрадили, більшовицьке правительство вважає найбільшими своїми ворогами й користується всякою нагодою, щоб їх замкнути в підземеллях тюрми, або потайки вбити.

Та найбільш ненавидять більшовики католицьку Церкву. Зачали від переслідування духовенства. Арештували католицьких єпископів і священиків, ставили їх перед суд, закидували їм державну зраду. Багато цих слуг Божих згинуло мученицькою смертю, а ще більше карається по тюрмах та на засланні. Найстрашніші муки й знущання терплять ці засланці на Соловецьких островах, на Білому морі. Заслали тут й побожних жінок, що навчали дітей катехизму. Проповіди на Радянщині контролюють, не вільно вчити релігії, церкви ограблені — отсе болюча картина стану католицької Церкви на Радянщині.

Святійший Отець Пій XI. робить усе, що може, щоб помогти переслідуваним. Висилає окремих відпоручників, які всім без ріжниці віроісповідання несуть корм для тіла й душі, іменує єпископів, наклякує ввесь католицький світ нести поміч нещасній країні та молитися за її спасення.

Замість Бога — злочинець.

Більшовики в справді чортівській ненависти до Господа Христа, роблять усе, щоби навіть Його імя вимазати з книг історії. В одному сибірському місті поставили памятник Юді Іскаріотському, що продав Христа Жидам. Однак і цього було замало. Бажаючи вигубити останки релігійного духа в народі — скинувши Бога з престолів, на Його місце ставлять Леніна. Більшовики зробили з нього ідола. Коли помер, убитий гидкою недугою, забальсамували його тіло, побудували щось у роді поганської каплиці та зганяють людей, щоб покланявся трупові злочинця. Ленінові твори, повні неправди, вважають святими книгами. На їх видання призначили два міліони карбованців у цьому часі, коли нарід гинув із голоду. Замість образів — портрети Леніна, столицю Петербург, чи, як пізніш були назвали Петроград, тепер перезвали на Ленінград, себто Ленінове місто.

Так зробили з Леніна, безбожника й злочинця, ідола й кажуть народові: „Нема християнського Бога, ваш Бог Ленін — йому покланяйтесь“!

Чиж це не сміх тай чи не сором.

До такого упадку доводить людей боротьба з вірою.

— Та наші батьки й матері не знають ще нічогісько — завважала Гануся — їх требаби насамперед сповістити про це. Без їх дозволу не хотілаб я справляти ніяких заручин.

— Ти все найрозважніша — похвалив господар — та знаєш я теперечки вам і тесть і свекор. Однак коли ти тим журишся, що батько й мати ще не знають, то йдіть й приведіть їх тутечки, то все вийде дещо святочніше. Бандури довідаються про це ще доволі вчасно завтра.

— А ми тимчасом напишемо нове завіщання а може заразом і залагоджу грамоту про передачу — пригадав нотар.

— А вжеж, що так — згодився господар — і вивісимо оба документи в громадській канцелярії тай уже на Стрітення зможе Івась перебрати все. Липчаки могтимуть теж спровадитися, вони згідливі й добрі та трудящі. Я, тоді повідправляю службу й тільки самі для себе будемо вже працювати.

— Передайного документу не потребуєте писати, стрийку — боронився Івась. — І передавати не потребуєте. Поки жиєте, будете батьком дому, й ми всі працюватимемо для вас — Ганусині батько й ненька тай ми обоє. Та журитися не треба вам буде нічим Ми всі вже старатимемося, щоб ви були вдоволені. Однак на Стрітення я ще не можу тут прийти. Ганусині батько й мати будуть могти спровадитися вже, та я маю тримісячне виповідження. І ми тому мусимо покищо аж до квітня зачинати в цукровому домику, чи не так, Ганусю? Дівчина притакнула:

— А вжеж, і я так думаю.

Потім нотар наглив до писання документів і молодята зі широю подякою вийшли з хати, щоб привести Липчаків.

Дуже уважний не був старий Франко при виготовленні нового завішання. Не легко прийшлося нотареві змусити його, щоб хоч трохи вважав. Бо на все, що нотар питав, одержував одну відповідь:

— Що вони таки побираються, Івась і Гануся. Що таки побираються.

—o—

Від Редакції і Адміністрації „Життя і Знання“. Чергове число 7/19 і 8/20 журналу „Життя і Знання“ вийде в подвійнім розмірі — 64 сторінки в половині місяця квітня. Просимо Шановних Передплатників поновити передплату. — **Управа Канцелярії Т-ва „Просвіта.**

Присилайте передплату!

Гроза повені минула

Ізза довгої зими та великих снігів, побоювалися в Галичині з весною повені. Уряд підняв був великі приготовання а мешканці загрожених повінню місцевостий із ляком ждали непевного „завтра“. Та всі побоювання, на щастя були передвчасні. Весняні розтопи настали не відразу. В день пригрівало сонце, а в ночі держали приморозки, що спинило нагле тання снігу, а тим самим відвернуло небезпеку повені. Леди на всіх ріках потріскали й поволи сплили до моря. Деинде лиш, де на ріці спинилася крига, вода виступила з берегів, але великої шкоди ніде не спричинила. На ріках кригу розбивало військо мінами. Не обійшлося при тім і без жертв. При висаджуванню криги на Сяні втопився один сапер. В іншім знова місці трьох людей виловило пливучу на кризі невистрілену міну. Коли розібрали її на части й підпалили, вона вибухла та всіх трьох поранила.

—o—

Збірна Заява!

Зібрані священики Гусятинського деканату, осуджують тактику ч. „Український Голос“, котра то часопись підриває уже від давна авторітет гр.-к.-ат. церкви і її єрархії т. є, епископів і священиків. Сумний сей обяв є гідний напятновання, а то тим більше, що сей часопис є уважаний яко християнський. Зібране гр.-кат. духовенство випрошує собі вмішуваняся „Українського Голосу“ в справи церкви і дякує єму за таку оборону духовенства перед їх Владиками!" Ся пилатська тактика підриває повагу нашої Церкви і престіж духовний в народі. Ся тактика є прямо хамством. У жадного іншого народа сего нема. Читаючи часописи польські, німецькі, французькі, навіть найлівійші, не находимо там напастей на епископів а рідко коли на священиків. У нас противно! Зійдуться люде чи в корчмі, чи в читальні, чи в млині, о кім розговір?.. о священиках! — Зійдеться інтеліґенція в касинах, бесідах, редакціях — бесіда о епископах! Чи не є се прямо хамство вкорінене в нашій суспільности? Рівнож протестуємо, щоб „Український Голос“ і другі „ліберальні“ часописи вмішувалися в справи нашої католицької віри — її обряду — язика в Богослуженях і т. д. На се маємо нашу ерархію духовну — синоди.

Просимо дуже Світлу Редакцію о поміщеннє сеї дописи в часописі „Правди“, а то длятого, бо часопис „Правда“ є призначена для народу — нехай нарід пізнасть, яким часописом є „Український Голос“ і чи його варта читати!

В Копичинцях, дня 20. березня 1929.

оо.: Володимир Богачевський, Анатолій Малиновський, Ілля Кливак, Василь Павлик, Теодор Радченко, Петро Шанковський, Северин Шанковський, Михайло Чорняк, Петро Томашівський, Нестор Кисілевський, Андрей Литвинюк, Василь Жарт, Йосиф Дуплавий, Маріян Рогошевський, Никола Сінґалевич, Олекса Карпинський, Володимир Величковський.

—o—

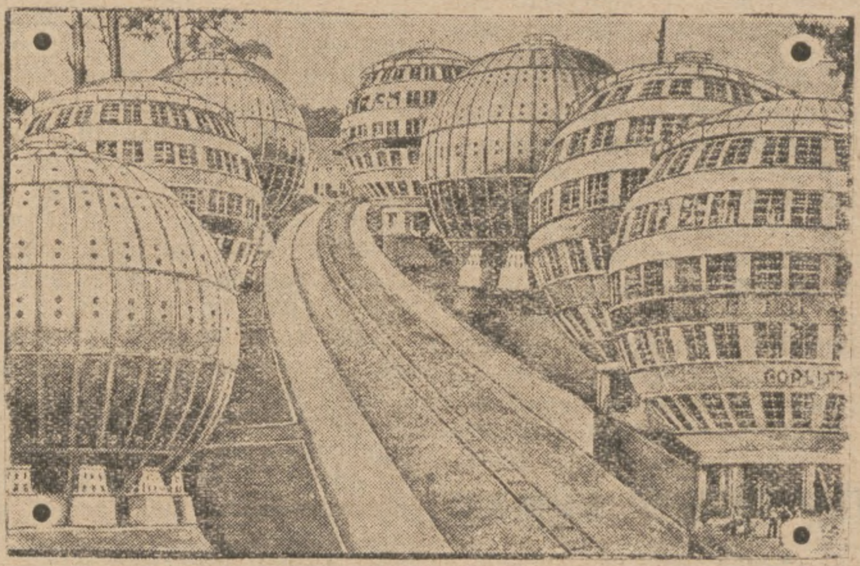

Один німецький інженір-будівничий збудував дім у виді кулі. Німці стали застановлятися над тим домом і робити в ньому ріжні досліди. Вкінці дійшли до того переконання, що доми в виді кулі є далеко практичніші, ніж доми звичайні. Дають жителям більше місця, світла, воздуха. І ось у місті Дрезні забудували одну вулицю самими кулистими домами. Вулиця та дуже дивно виглядає.

К. К. 9

Св. Апостол Павло

Ще заки вони прибули в Дервію, дійшла вже була вістка про укаменування Павла та чудесне вирятування. Тож як тільки прийшла вістка, що прибули в город Павло з Варнавою, зійшлися всі християне там, де проповідував св. Павло а з ними й чимало поган.

Хоч не довго навчали в Дервії Павло з Варнавою, та багато навернулося на християнство.

Потім вернули оба в Листру, Іконію та Антіохію. Укріплювали християн у вірі й навчали, що многими муками треба ввійти в Царство Боже.

І стали християне прохати в Павла та в Варнави:

—Рукоположіть нам священиків, щоб освячені Духом святим проповідували нам слово Боже.

І Павло й Варнава рукоположили їм священиків по церквах. А потім помолилися з постом й поблагословили християнські громади.

Пройшли так усю Пизидію. Із Пизидії перейшли в Памфилію. Тут проповідували найбільше в городах Пергії та в Аталії, що над морем. В Аталії сіли на корабель та поплили в Антіохію, столицю старої Сирії, відкіля були вийшли на діло, яке сповнили.

Як пішла вістка по Антіохії, що вернули з апостольської подорожі Павло й Варнава, приходили до них християни тай випитували про їх здобутки.

А Павло каже:

— Годі мені, брати, кожному з вас окремо оповідати якими успіхами нагородив Господь наш труд. Завтра субота. Зійдіться всі й ми оповімо вам про все.

На другий день ізійшлися всі християни в означеному домі. По спільній молитві Павло оповідав по черзі все що зробив Бог з ними й як відчинив Господь двері поганам. Оповідав про побут на Кипрі, про це, як його словом осліпив Бог у Пафі лжепророка Вар Ісуса й як навернувся на Христову віру староста Сергій Павло. Оповідав про успіхи в пізидійській Антіохії головно серед поган та про те, як там жиди підбурили проти них жінок, оповідав як і в Іконії жиди були проти них і як хотіли їх укаменувати. — Ми пішли звідтам — говорив св Павло — однак не без добрих наслідків був наш побут і в Іконії! Багато навернулося й жидів і поган. Там Бог давав нам, щоб ознаки й чудеса робилися руками нашими.

Потім оповідав як в Листрі, в Ликаонії уздоровив із натхнення Божого словом кривого від уродження й як поганські жреці через те вважали їх богами та потім їм жертву приносили й як ненависть жидівська переслідувала їх і там ув Іконії й дальше в Листрі та в Дервії. А коли оповідав, як його жиди в Листрі каменували були й виволікли за місто й що тільки чудом Божим він остав живий, то всі аж зойкнули.

— Боже, Боже, тільки муки! — вирвався декому оклик.

— А Варнава на це:

— Та на дармо не пішли ці терпіння наші, багате жниво дав нам Бог скрізь і на Кипрі і в Пизидії, в Памфилії й у Ликаонії. Множиться стадо Христове.

Велика радість відбивалася в очах і на лицях усіх, що слухали слова Павлового. Раділи успіхами його й Варнави.

— Тепер останете довше між нами — говорили християне Павлові.

— Так — сказав Павло — требаж нам нових сил набрати до дальшої праці. — Тут між вами спочнемо й тілом і духом, аж поки Господь наш не пішле нас на дальший труд.

І пробували там в Антіохії час немалий із учениками. Навчав Павло і скріплював віру в них, тай нових приєднував вірних Церкві Христовій. І тут багато поган наверталося.

Одного дня зголосилося кількох, що прийшли з Юдеї.

І хвалються їм християне, що навернулися з Жидів:

— Радість між нами, брати, бо шириться віра Христова! Багато поган просвічається світлом Христової науки.

Відводнювання

Надзвичайно гостра сьогорічна зима принесла крім сильних морозів ще незвичайно великі маси снігу. Тому треба рахуватися зі спізненням весняної обрібки поля. Великі маси снігу не скрізь могтимуть всякнути в спідні верстви землі, бо заморозь не скоро пустить. І можуть ще довго, навіть цілі тижні стояти на полях калабані води, а й кругом них мягка, грузка маса, що не надається до обрібки.

Тут годі ждати, бож кожний господар знає, що весняні засіви треба робити так скоро, як тільки можна.

Калабані на полі вказують господареві заглиблення на його поли. Колиб не калабані, завважавби він їх не так легко. Добрий господар буде пробувати воду спровадити до найблизших ровів й вишукає на це лінію, на якій найкоротшою дорогою зможе перевести усунення води. На це поробить він рискалем меньше чи більше глибокі рівчаки, що допоможуть йому до цього.

Ця робота поможе багато до осушення поля. Може вона мати й трівку вартість, коли господар із положення, яке бачить тепер нарисує собі плян, на якому визначить насамперед калабані, а потім позначить і рівчаки до спуску води. Так знатиме він уже на всі роки, як має копати рівчаки на свойому полі. Без такого пляну дуже часто покопаємо рови не так як треба й рівчаки не сповнять своєї служби, як слід. Так на око копати такі рівчаки майже неможливо.

Весна покаже нам, що на деяких полях земля висохне досить скоро. Це легкі землі, що їх підложе пропускає воду. Зновуж на інших полях верхня верства остає довгий час мулиста, грузька, а місцями калабані ніяк не уступаються. Це важкі землі, що не пропускають води. Тому, що їх аж геть пізно можна обробляти, жниво з них непевне. Тут поможе тільки основне відводнення.

На вогких полях, що пізно підсихають і на яких у вогких роках збіже вигниває, можна зарадити тільки постійним, трівким відпровадженням води. Ці землі звичайно „важкої природи", в значній части творить їх глина, що задержує воду не тільки між своїми ніжними тонкими пластинками, але й всисає воду в себе, так що дрібосенькі частинки глини пучнявіють. Тому така земля довго остає вогка й не дається обробляти.

Що до способів відводнювання то є ріжні можливости. Який спосіб вибрати, це залежить від положення поля, що його хочемо осушити, тай від віддалення місця, куди маємо спускати воду, чи це рів, чи став, чи потік, а також і від цього, якими коштами може чи хоче це зробити власник поля.

Давніше переводили таке відводнення тільки отвертими ровами. Та на більших просторах треба було копати такі глибокі й відповідного цього широкі рови, що кошти були дуже великі, а й багато поля пропадало. Тай відводнювання не все йшло, як бажалося. Саме весною, коли земля була глибоко замерзла, то й рови лежали так сказати в кризі, не тілько по боках, а й у сподіі рова була земля замерзла, так, що весною тільки верхня вода могла сплизати. Аж коли все розмерзло, могла й спідна вода рушити з місця.

Коли винайшли т. зв. дренування рурами, то господарі радо вживали його, бо хоч кошти були більші, та не пропадало ніщо землі, бож рови з рурами присипалося назад. Тай відводнювання весною йшло багато скорше.

При дренуванні рурами огрівається замерзла земля одночасно з гори, та зі споду. Тепле весняне повітря продістається рурами в землю й топить лід і зі споду. Перша вода, що спливе рурами, це вода зі споду. Верхня вода може протікати аж тоді, коли земля розмерзне. Та тоді може вже дуже скоро спливати, бо тимчасом висохла вже спідна земля.

Таке скоре відводнення дає змогу не тільки на кілька тижнів вчасніше обробити поле, й засів скорше розвивається але й молоді ростинки стають кріпші й краще розкорінюються, бо їх перший зріст припадає на холодніші дні. Коли пізніше сонце гріє сильніше, то молоді ростинки скорше гонять у гору, та вони довгі й худі, бо не мали часу скріпиться.

Природно, що відпровадження непотрібної води вможливлює землі використовувати й погної, бож вогка земля все холодна. А перетворювання погноєвих матерій може відбуватися тільки при деякому теплі.

Що дренування таке корисне, то зрозуліле, що всякий господар радий цим корисуватися, та не кожного стати на тількі кошти. До цього приходить на малих площах ще й природна перешкода. На великих рівнинах лежать поля загально майже в поземости. Ріжниця висоти часто на сто чи кількасот метрів дуже мала. Треба копати дуже довгий рів, щоб спровадити воду до сплиbу. Цей рів очевидно мусить переходити чужими полями, а їх власники не все згідні на це. Тож при малих площах таке відводнювання можливе тоді, коли більше власників малвх шматків поля, що сусідують зі собою схоче разом дренувати поле.

— Це справді радісна вістка — кажуть християне з Юдеї — однак, чи сповняють вони закон Мойсея, чи обрізуються?

На це Павло:

— Брати! З приходом Христа Спасителя закон Мойсея неважний. Він обовязував тільки до приходу Христа. Тепер обовязує закон Господа нашого Христа.

Обрушилися Юдейці:

— Це як ніби! То ми не маємо додержувати обрізання.

— Ні, не так, брати! Ці, що родилися в Мойсеєвому законі можуть додержувати цього звичаю, та не силуймо до цього цих, що пристають до Христової Церкви з поган. Бо не оправдуємося ділами закону, а тільки вірою в Ісуса Христа. От і ви самі, чи ділами закону прийняли ви Духа Святого, чи слухаючи в проповідях віри?

— А вжеж — каже один із юдейських християн, — що не ділами закону, а вірою.

— То чогож змушуєте поган до цього тягару, що його наложив Бог у старому завіті на наш нарід. Кажу вам, що закон цей був важний до приходу Христа. Закон був нам учителем, щоб привести нас до Христа, щоб вірою нам оправдатися. Якже прийшла Христова віра, то вже ми не під учителем. Усі ми вже сини Божі вірою в Ісуса Христа....

Палко говорив Павло, та важко було йому пересвідчити Юдейців. Ба, навіть деякі з антіохійських християн, що з Жидів прийняли хрещення, схилювалися на їх бік.

— Таки мабуть їх правда — говорили — бож Христос Господь казав, що не прийшов валити старого закона, тільки доповнити.

— А вжеж — каже на це Павло — й доповнив його. А на місце обрізання дав нам хрещення водою...

— Ні, — кажуть Юдейці — хрещення хрещенням, а обрізання обрізанням.

Довго ще змагалися, аж на кінці каже Варнава:

— Знаєте, що брати! Бачу, не пересвідчити ні нам вас, ні ван нас! Треба нам спитати апостолів. Вони з Христом ходили, слухали наук із Його уст, то комуж краще це знати, як не їм.

— А вжеж, а вжеж! Так буде найкраще — згодилися всі. — Як скажуть апостоли, так і буде.

— Комуж іти в Єрусалим до апостолів? — питає Варнава.

Тут обізвався один із антіохійських християн:

— Я думаю, що найкраще буде, як підете ви оба — ти, Варнаво, тай Павло.

— Так, так — згодилися всі. — Хай ідуть Павло й Варнава...

— Добре — каже Павло — підемо оба! Тай ще візьмемо собі кількох, щоби були свідками, як апостоли дадуть нам відповідь.

— Добре, хай буде так.

І зараз зглосилося кількох, що мали охоту піти разом з Павлом і Варнавою в Єрусалим до апостолів.

І вже на другий день раненько прощала громада антіохійських християн і відпровадила гень аж за місто Павла, Варнаву тай їх товаришів...

— Ідіть, хай Господь милосердний помагає вам у дорозі та вертайте здорові.

Як розпрощалися, довго ще стояли й глядили за відходячими, аж вони зникли їм з очей.

А Павло каже до товаришів:

— Брати! Не змарнуємо дороги. По дорозі в Фенікії й у Самарії голоситимемо слово Боже...

І скрізь по фенікійських і самарійських містах вступали до християнських громад і оповідали їм про навернення поган.

А християни раділи.

— Справді велика це ласка Божа, що так множиться стадо Христове.

А як довідалися, чого вислали їх антіохійські християни в Єрусалим:

— Добре, що ви рішилися спитати про це в апостолів, бо й у нас є спори щодо цього. З поворотом перекажете нам рішення апостолів.

(Дальше буде).

Та всеж таки дренування рурами дуже коштівне. Дешевше т. зв. тарасове дренування. Копаємо рови, а їх споди викладаємо тарасами, себто позвязуваним до купи ріщам і мотузям. Потім рови засипається назад. Таке дренування „тягне“ природно й у тяжкій землі робить навіть довгий час добру службу. Та не дасться заперечити, що при сильному напорі води каналики легко замулюються й дерево вкінці гниє, бо вогкість є там усе, тепло також, а повітря постійно продістається, отже є всі умови до гниття. Та без огляду на це такі дренажі видержують довше, як ми сподівалисяб, само собою тільки в ціпкій, важкій землі. Каналики що в них лежало ріща остають, коли воно й зогниє й відпроваджують воду. Тільки в землі, що має багато піску в собі, є небезпека заткання каналиків й тоді треба направи. Однак воно буває й при дренуванні рурами. Та всеж таки треба рахуватися з цим, що вкінці ці каналики позавалюються.

В Анґлії придумали вже машину, що відразу дренує без рур. Та, кажуть німецькі аґрономи, що ця машина добра тільки до анґлійської ціпкої землі.

Д. В. Ш.

——o——

ДОПИСИ

ЛІСНЕВИЧІ пов. Львів. 17. III. 1929, відбувся в нашім селі концерт в честь незабутнього кобзаря Тараса Шевченка. Підготовку до концерту перевів з великим накладом праці студент фільософії п. Юрій Кордуба з Місток, за що на тім місці належиться йому щира подяка від громадян Лісневич. На програму складалося дуже багато точок. Концерт зачався деклямацією: „Як умру“, в супроводі добре вишколеної орхестри з Місток. Вступне слово виголосив з зрозумінням п. Михайло Карпяк, решту програми виповнили хори, деклямацій й орхестра. Деклямацій було десять — і всі добре віддані — зробили помітне вражіння на приявних на концерті. Треба признати що самі громадяне бажали гідно вшанувати память Кобзаря концертом, посилали заєдно фіру по п. Кордубу і точно приходили на проби. Се дає надію, що село, яке має таку любов для Кобзаря та для його ідей, здобуде скоро просвіту. Коби таких сіл як найбільше, а вже вкоротці весь наш нарід обходитиме Шевченківське Свято „в сімї вольній, новій“.

Гість.

ДОРОЖІВ (горішний) пов. Самбір. Заходом виділу читальні „Просвіти“ відсвятковано у нас дня 16. березня с. р. дуже величаво свято „Просвіти“. О 9 год. рано відслужив о. парох Петро Підляшецький співану Службу Божу, при участи чисельно зібраних членів читальні „Просвіти“. Співав хор місцевих дівчат. Опісля відслужено парастас за померших членів „Просвіти“. О 4 год. попол. в салі читальні „Просвіти“ перед чисельно зібраними членами чит. „Просвіти“ відспівав хор Заповіт Т. Шевченка: „Як умру...“ посім Іван Бейба с. Дмитра отворив свято виголошенням гарної промови про значіння „Просвіти“ та тяжке його положення. Хор дівчат підготовлений о. сотрудником Степаном Мазяром, одітий в українські однострої відспівав кілька українських пісень. Гарні деклямації виголошені членами ще більш звеличали це свято. Своєю милою промовою закінчив о С. Мазяр Свято. По відспіванню: „Ще не вмерла Україна!“ голова читальні „Просвіти“ Гриць Грицай завізвав членів читальні до зложення жертв на дар „Просвіти“, котрі сейчас вислано до Матірного Т-ва у Львові. Особливо належиться прилюдно подяка о. пароху, о. сотруднику, голові читальні Гр. Грицаєві, Ів. Бейбі с. Дмитра, та всім дівчатам і хлопцям за їх труди. Нехай Всевишний благословить їх в кожній праці й охоронить від ворожих підшептів.

Учасник.

ВОЛКІВЦІ. (Честь кому честь!) Село Волківці к. Борщева на зазив свого душпастиря зібрало в часі Коляди місцевого хору під проводом півця п. Кривого Йосафата 100 зол. на „Рідну Школу“, крім такоїж самої суми, яку зібрало на церкву Братство. Взагалі громадяне Волковець, мимо того, що через 3 роки терпіли від граду, на кождій ділянці оказують свою жертвенність. Честь для села приносять установи як читальня „Просвіти“, що числить 180 членів, кооператива 150 членів, а Луг, зглядно по його розвязанню властями „Сокіл“ гуртує до кращого завтра молодь. Все те наслідки праці попередних душпастирів, а передовсім о. Сіменовича — тепер в Америці, — котрий побудував при допомозі чесних господарів як Николая Бассараби, Гриця Кузика, Михайла Атаманчука дім „Просвіти“. Їх наслідники зуміли пошанувати їх заслуги і на Згальних Зборах іменували почесними членами читальні.

——o——

Дещо про Аргентину

Слово „арґентинська республика“ означує для наших людей добро і щастя в новому краю. Наші люде продають останній кусник поля, щоби за сто кільканайцять долярів дістати корабельну карту та опинитися врешті в арґентинській пристані Буенос Айрес. Коли еміґрант приїде до Буенос Айрес, то вже в перших днях відлучається син від батька, дитина від родичів і кожний по свойому розумі шукає щастя на просторих степах та по лісах Аргентини.

Деяким поводиться справді досить добре. Найприкрішу хвилю переживає кожний еміґрант тоді, коли прийде до порту, вийде перед еміґраційний готель і побачить велику масу людей, які сидять без роботи на місцях. Злазить нещасний з корабля та іде до готелю де одержує в перших днях нічліг і харчі цілком даром. По кількох днях побуту в готелі його або висилають на роботу, або сам іде, коли щось, без огляду на своє ремесло найшов. Залізниця перевозить його даром. Коли хто має в Аргентині знайомого чи товариша, то може до нього поїхати і там осісти.

Найголовніша річ для еміґранта, що приїзджає до Арґентини, зараз учитися по еспанськи. Дуже корисним є, коли еміґрант ще перед відїздом купить собі самоучок еспанської мови і в часі довгої їзди кораблем почне учитися. По приїзді до Буенос Айрес, треба брати кожну роботу, яка лише трапиться, доки не навчиться еспанської мови, бо вигіднішу роботу й кращу платню мають лише ті, що знають еспанську мову.

Гроші в Арґентині називаються пези. Банковий пез рівняється 2 зол. 28 сот., а один звичайний пез рівняється 3 зол. 38 сот. Крім цього є ще золоті пези, які одначе не є в обігу.

Клімат Арґентини є ріжнородний. Дуже горячий в північних частинах, а зимний в полудневих. Найздоровіший клімат є в провінції Буенос Айрес, де тепло доходить до 38 ст. Цельзія, подібно як в південній Франції та середущій Італії. Зимою температура виносить там 2 ст. понизче зера. Пори року в Арґентині не рівняються европейським, а саме літо випадає в грудні, січні і лютому, а зима в червні, липні й серпні.

Аргентина ділиться на провінції і території. Ріжниця між ними є та, що провінцією управляє ґубернатор, вибраний населенням цієї провінції. Території це малозаселені провінції, якими управляє центральна федеральна влада з осідком в Буенос Айрес. На її чолі стоїть також ґубернатор, але вже не вибираний, лише назначений президентом республики.

Добрі є провінції Кордоба, Санта Фе, Ентре Ріос. Усі вони получені з територіями Пампи і мають середній клімат. Головними продуктами тих провінцій є пшениця, ячмінь, овес, кукуруза і лен. Провінції Мендоза і Сан Хуан, що розположені повздовж гір Андів, це провінції винограду. Провінції Сан Дiяго дель Естеро, Формоза й Чако, управляють бавовну, цукрову трощу і тютюн. Провінції Місіонес і Корентес надаються також до цієї управи, але більше занимаються управою рижу і герви матте (чай). Велике значіння для еміґрантів має мясний промисл, або різні і холодільні, які виготовляють морожене мясо і всякі мясні консерви.

Еміґранти, які думають виїхати до Арґентини, щоби там осісти й провадити господарку, мусять мати від 500—700 долярів готівки. Землю одержують вони покриту лісом, котрий кожний еміґрант мусить викорчувати, землю справити, щоби надавалася до управи збіжжа, як також мусить мати капітал, щоби поставити хату та закупити знаряди. Крім цього мусить мати гроші на прокормлення своєї рідні, поки не діждеться перших зборів.

Купуючи таку землю, кожний кольоніст вкладає в неї багато труду та здоровля. Землю можна набути від 150—230 пезів за гектар. За добру землю без ліса треба заплатити від 250—350 пезів. Землю можна набути на сплату на протяг 6 років. В деяких провінціях, як Сальта, можна одержати ліс також від уряду за малу ціну, але туди може йти лише той, хто має велику й здорову родину для корчування лісу та відповідний капітал.

(Укр. Еміґр.)

Приєднуйте нових передплатників!

Вісти з „Рідної Школи“.

Загальне зіставлення сьогорічної коляди на „Рідну Школу“ по повітам і громадам передала Головна Управа „Рідної Школи“ якраз до друку. Ті повіти, громади, Кружки „Рідної Школи“, товариства, гуртки і поодинокі особи, котрі займалися збіркою коляди на „Рідну Школу“, а досі не вспіли ще прислати зіставлення чи грошей, — зволять зробити це відворотною почтою. Тоді можна їх буде ще в останній хвили помістити у загальне зіставлення вже в часі його друку. Хто й тепер спізнить, то очевидно не буде міг увійти до загального зіставлення. — Як гроші з коляди так і зіставлення слати прямо до Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10. — **Головна Управа „Рідн. Школи“.**

——o——

ПЯНИЦЯ Й СОБАКА

Повертав Грицько Кудлатий
Із коршми до хати —
Перепився, тепер мусить
Качки заганяти.
Випив не одну чарчину
Руму й оковитки,
Ноги слухатись не хочуть
Немовби на збитки.
Мотаються на всі боки
Посеред болота,
Та якось там вже доплівся
Під свої ворота.
Вже лиш фіртку відчинити
Тай вже в себе в хаті,
Та держати вже не хочуть
Ці ноги прокляті.
І бебевх, паде бідняга
Під ворота низько,
Аж із хати вибігає
Його вірний Брисько.
Задержався обнюхує
Голову і ноги:
„Чого ляг господар тутки,
Де місце безроги“.
Та як лиш почув горілку
Грицькови із рота —
Махнув хвостом і чимскорше
Утік за ворота.

Д. Сокира.

Найменші держави в Европі

Повстання Ватиканської Держави, яка щодо простору є найменша в цілій Европі, звертає увагу ще на декілька инших таких маленьких держав, що істнують побіч таких великанських країв як Франція, Німеччина й Італія.

Найбільшою державою посеред тих ліліпутиків є Република Андора з 452 км. кв. Се край гористий на пограничу Еспанії і Франції (в Піренеях) і мало заселений. Всіх мешканців тільки 5.200.

На другім місці стоїть князівство Ліхтенштайн, що лежить в альпейських горах між Австрією й Швайцарією. Простір сеї держави виносить 159 км. кв., а всіх мешканців є 11.500. До війни князівство Ліхтенштайн було під протекторатом австрійським. Від 1919 р. найблищі відносини лучать сю державку зі Швайцарією.

Значно менша є Република Сан Маріно, положена в середущій Італії. Простір її 61 км. кв., мешканців 13.000. До 1870 р. опікувалася нею Церковна Держава, тепер уряд італійський. Ся република має свого дипльоматичного представника при Ватикані.

Князівство Монако положене в прекрасній околиці на француській Рівєрі се найменша, зате найгустійше заселена европейська держава. На просторі 1.5 км. кв. лежать там 3 міста (Монако, Лякондамін і Монтекарльо) з 17.200 мешканцями, отже на 1 км. кв. припадає 11.466 мешканців. В сім князівстві істнує самостійна, найменша в світі епархія. Опікується нею Франція.

Наймолодша европейська держава „Ватиканське місто“ має всього простору тільки 77 моргів і 500 мешканців. Але духова сила сеї державки перевищає найбільші могутности землі.

——o——

Господарські поради

Часник, яко лік.

Часник добре помагає проти розвільнення, бігунки й браку апетиту. Хорому дається до обіду зїсти одну більшу, або дві малі головки часнику в сирому стані. Дітям, що хорують на глисти, добре є давати сік, витиснений з часнику, а то: малим від 4 до 10 крапель, а старшим від 10 до 40 крапель відповідно до віку дитини. З огляду на те, що чистий сік неприємно пахне й щипає, дітям дають його з молоком. Добре є мати в запасі часник, намочений в спіритусі — і давати його хорому на молоці або воді. В тій цили треба обібрати з луски яких 10—15 середних зубків часнику, залляти їх чистим спіритусом, а коли натягне по 5—6 днях, відлити, добре закоркувати й заховувати в домовій аптичці. Ніколи не може вживати часнику хорий на внутрішні боляки чи вереди. (Жін. Д.)

Як можемо використати змерзлу картофлю.

Через великі сьогорічні морози багато картофлі в кіпцях позамерзало. Звичайно господарі продають їх до горалень, зате худоба остає без паші. Господарські часописи подають інший спосіб зужиткування змерзлої окоповини, а найбільше картофель. Є це заквашування. Робимо його в той спосіб. Найкраще копаємо яму на 1 метер глибоку (як сподіваємося заскірної води, то плитше). Хто має готові цементові доли для заквашування паші, то ще ліпше. У таку яму всипати верству замерзлої картофлі (розмерзла і гниюча вже не здатна до заквасу, — й посікти її рискалем на кусні) пересипати верствою полови чи січки; на це знову накладаємо верству краяної бараболі, убиваємо добре, знову насипаємо січки і т. д. Наверху насипаємо ще копець на 1 метер високий. Тоді вкриваємо картофлі соломою, на котру насипаємо землі на метер грубо, уважаємо, щоб не було ніяких щілин. Як зявляться, то вирівнати й засипати землею. По 6—8 тижнях паша готова до вжитку. Може простояти до літа.

(Жін. Д.)

——o——

Закон про зміну віроісповідань

Департамент віроісповідань мін. освіти в Варшаві кінчить виготовляти законопроєкт про переміну віроісповідань, котрий заступить всі досі обовязуючі розпорядки правительств австрійського, німецького й російського. Новий закон дотичить віроісповідань христіян, жидів і магометан. Хто змінятиме віроісповідання, мусить сповнити всі обовязки супроти того віроісповідання, яке покидає.

——o——

НОВИНКИ

Смерть через безрогу. Реґіна Скачило й Антін Личковський з Лісковиць, п. Самбір, ратуючи безрогу, що впала до ріки поховзнулися на кризі та впали під лід і втопилися. Трупів досі не найдено.

Розвязання „Студентської Громади“. Сенат (Управа) Львівського Університету письмом із 25. березня с. р. розвязав українське академічне товариство „Студентська Громада“. Причиною розвязання малоби бути те, що „Студ. Громада“ вела діяльність різко переходячу рямці свого статута.

Завалився дім. В Тернополі завалився серед ночі старий партеровий дім. В часі випадку спали в ньому 70-літний Маєр Ґайсман, 14-літний син його Вольф і 68-літний Ківе Альтшілер. Всі три найшлися під румовищем заваленого дому, однак не віднесли поважнійших ран.

Смерть служниці. В часі латинських свят у Львові, при вул. Зиґмунтовській 12 а, 14-літня служниця Ксеня Іванчишин з Руської Рясни тріла воду на ґазовій печі. Не закрутивши добре з необережности ґазовий провід, лягла спати і в сні зачадилася ґазом. Рано застали її мертвою.

Залізнича катастрофа. На стації Глинсько перед Жовквою варшавський поїзд вискочив із шляху наслідком того, що одна шина трісла. Машиніст побачивши в чому річ, поїхав поволи далі, чим оминув накопичення вагонів. Увесь поїзд укопався в землю. Є тільки легко ранені.

Арештування цигана обманця. В Ланчині, пов. Надвірна, ночувала банда циганів. Один з циганів Іван Будейчук зайшов до недужого господаря Білоуса й переконав його, що він тільки тому хоруе, бо „в його домі жінка закопала біду, котру він викопає“. Казав собі дати 100 зол. положив їх на середину та почав копати. А відтак показуючи хусточку й сказав, що він вже викопав біду. І можеби Білоус повірив, та не повірила йому поліція й арештувала обманця.

Велика пожежа в Бережанах. В склепі Ісаака Давида при вул. Тернопільській вибухла в наслідок неосторожности грізна пожежа. Мимо сейчасової помочи не вдалося багато врятувати. Шкоду обчислюють на 90.000 зол. п.

Смерть при розбиванню леду. Зі Сколя доносять, що при розбиванню леду на Опорі несподівано вибух динамітовий набій і вбив Степеніда, робітника каменярської фірми Гредля.

Вибух ґранату. Кілька днів тому назад в однім ваґоні поїзду Катовиці—Руди вибух ґранат і важко зранив 4-ох учнів. Цей ґранат учні найшли на стрільниці й везли його з собою домів.

Знижка оплат за паспорти в Польщі. В коротці має наступити знижка оплат за пашпорти. В цій справі йдуть переговори між міністерством скарбу та міністерством фінансів. Правдоподібно, оплата за пашпорт буде встановлена на 125 золотих.

Збіжа. Пшениця дворська 54·75—49·75, пшениця селянська 46·00—46·50, жито галицьке 33·25—34·00, ячмінь галицький броварняний 34·00—35.00, ячмінь на мливо 31·00—32·00, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 31·75—32·75, кукурудза румунська 35·50—36·50, бараболя промислова 4·75—5·00, фасоля біла 105·00 130·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох пів-Вікторія 51·00—55·50, горох пільний 38·00 40·00, бобик 32·75—33·75, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 44·00—46·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 4·.0 42·80, льон 72·00 74·00, лубінь синій 22·50—23·00, ріпак озимий 75·00—77·00, мука пшен. 40% 73·00 73·00, 65% 70·00 71·00, мука жит. 65% 50·00—50·00, ґрисік кукурудз. 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 22·50—23·50, крупи гречані 68·00—70·00, пшоно 80·00—82·00, крупи ячмінні 48·25—50·75 пенцак 48·50—50·00, просо краєве 47·00—48·00, макухи льняні 47·00—48·00, конюшина краєва 160·00—180·00, мак синій 115·0 —125, мак сивий 90·00 100·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42

—o—

Большевицька друкарня у Львові

У Львові при вул. Коперника ч. 29, відкрила поліція таємну большевицьку друкарню Комуністичної Партії Західної України, т. зв. „Друкарню Центральної Техніки“. Та друкарня була в помешканню Семкова, котре поліція довгий час обсервувала й зауважала, що відтам виносять пачки, пакети і важкі валізи. Коли стверджено, що Семків належить до КПЗУ., зроблено ревізію. Семкова застали як відбивав комуністичну бібулу на циклостилю. В помешканню знайдено велику скількість протидержавних брошур і відозв. — („Дзєннік Львовскі“).

—o—

З большевицьких гараздів

АТЕ. доносить: З Москви повідомляють, що учителі, лікарі й аґрономи в цілім ряді місцевостей вже третий місять не одержують платні від сов. влади. Нужда між тими урядниками страшна: Також союз умових працьовників звернувся до сов. влади з жаданням виплати залягаючих платень. (А комісарі за кордоном уряджують такі приняття й пири, яких не уряджували навіть царські посли за найлучших часів Росії).

—o—

Господарський конкурс

Такий конкурс уладжує тепер віденська фірма Ґернґрос. Господиням, котрі бажають брати участь у тім конкурсі, видає фірма на місяць квітень книжечки, в котрих мають записувати розходи на прохарчування родини в квітні та инші видатки на цілий рік. Найлучшою господинею в державі буде признана та жінка, котра на основі записів у тій книжочці перед компетентним судом викаже, що найрозумніще господарила своїми приходами. Право участи в конкурсі має кожда родина, що складається з 2 до 4 осіб, не рахуючи служниці і котра має від 180 до 800 шілінґів пересічного місячного доходу. Фірма призначила скромні нагороди 100, 50 і 30 шіл. Ось розумний і практичний конкурс. Добре булоб, якби й у нас наслідувано Европу не так у тім, без чого можна легко обійтися (як пр. у конк. краси), але й у тім, без чого важко обходитися і що булоб дуже потрібне. Замітимо, що на заході у катол. народів є тепер остра опозиція проти надмірного культу фізичної краси: бо дійсно — що се за заслуга, що одна особа краща від другої?

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. З друкарні Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.